

DELO

GLASILO KPI ZA SLOVENSKO NARODNO MANJŠINO

TRST - 22. decembra 1990 - Leto XLII. - Štev. 22 - Petnajstdnevnik - Quindicinale - Abbon. postale - Gruppo II-B/70% - 700 lir

DELO - glasilo KPI za slovensko narodno manjšino - Direktor ALBIN ŠKERK - Ureja uredniški odbor - Odgovarja FERDI ZIDAR - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Capitolina 3, tel. 764872 - 744047 - Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi 2, tel. 0481/84436 - Poštni tekoči račun 14454342 - Letna naročnina 12.000 lir - Stavek ZTT, tisk Edigraf, Ul. dei Montecchi 6

Veliko zadoščenje za novi zakon o mejnih področjih

Slovenski senator Spetič je izrazil veliko zadovoljstvo ob vesti, da je poslanska zbornica dokončno potrdila besedilo zakona o mednarodnem sodelovanju mejnih področij Italije z vzhodno Evropo, kakor ga je pred nekaj tedni izoblikovala pristojna komisija v senatu. S tem je torej zaključen dolgoletni postopek sprejemanja zakona, ki bi moral postati operativen še pred koncem pomladi. Zato pa je potrebno, da se podviza deželni svet Furlanije - Julijske krajine, ki mora s svojimi zakoni določiti nekatere izvršilne norme, kot so kriteriji za razdelitev podpor slovenski manjšini v Italiji.

S tem v zvezi senator Spetič poudarja dejstvo, da zakon izrecno poudarja, da so te podpore slovenski manjšini namenjene v prehodnem obdobju, v pričakovanju globalnega zaščitnega zakona. Ne gre, torej, za kritje dosedanjih podpor Dežele nekaterim slovenskim kulturnim ustanovam iz obstoječe zakonodaje, pač pa za dodatne podpore, ki izhajajo iz posebnosti njihovega položaja in upoštevajo ravno, nastalo zaradi dosedanje ravnodušnosti države in Dežele. Pomembno je, da zadevni zakonski člen predvideva soglasje slovenskih organizacij in torej dogovor med deželno oblastjo in predstavništvom manjšine. To pomeni, da je sedaj naša skupna odgovornost oblikovanje takega enotnega predstavništva, ki bo dober sogovornik Dežele in bo zares odražal kulturno in politično razčlenjenost naše skupnosti v vseh treh pokrajinah, kjer živimo.

Spetič je zatem izrazil prepričanje, da bo izvajanje zakona prispevalo k spremembi dosedanje podjetniške miselnosti in spodbudilo usmeritev k tržaške-

mu naravnemu zaledju, ki je srednjeevropsko, zato pa najprej slovensko. Naša skupnost ima v tem sodelovanju veliko izkušenj in prav je, da se aktivno vključi v vse pobude in programe, ki jih predvideva zakon, začevši s finančno družbo v Pordenonu, ki bo skrbel za spodbujanje mešanih podjetij na Vzhodu in servisno-dokumentacijskim središčem v Gorici, za katerega je izrecno predvideno sodelovanje z obstoječimi raziskovalnimi središči.

Zakon predvideva tudi večjo veljavnost slovanskih in drugih vzhodnoevropskih jezikov v univerzitetnem in specializiranim študiju, potencirano vlogo devinskega Zavoda združenega sveta in ustanovitve vseučiliškega središča za večjezično vzgojo, ki postane pomembna opora manjšini pri uveljavljanju kulture sožitja in medsebojnega kulturnega oplajanja.

Spetič je končno izrazil zadoščenje, ker je zbornica potrdila njegov člen, ki izrecno ukinja vse "Palamarove dekrete", ki so slovenskemu gospodarstvu preprečevali dejavnost v tržaški pokrajini. Ta člen utegne postati za Slovenijo prvo pomembno "okno v Evropo", za slovensko manjšino pa priložnost, ko bo lahko prispevala, da bo Trst spet zadobil vlogo "pljuč slovenskega zaledja".

Senator Spetič je besedilo zakona poslal veleposlanikom vseh zainteresiranih držav srednje in vzhodne Evrope ter Balkana, a ga je tudi osebno orisal pristojnim vladnim predstavnikom v Pragi in Budimpešti, med nedavnim obiskom zunanjepolitične komisije senata v teh državah. V tem smislu upa, da bo lahko nove norme podrobneje opisal tudi odgovornim v Sloveniji.

PRORAČUNSKA RAZPRAVA ZA TRŽAŠKO POKRAJINO

Zelena pomoč splahneli večini

Razprava o proračunu za leto 1991 tržaškega pokrajinskega sveta je osvetlila vso upraviteljsko nesposobnost odbora, da bi pokrajinsko ustanovo res vodili po novih zakonskih določilih. Zakon 142 o krajevnih upravah (toda pred njim že deželni zakon 10/88) poverja namreč Pokrajini vlogo koordinatorja manjših upravnih teles, "predvsem Občin", še zlasti pa vlogo načrtovanja na pomembnih področjih kot so zaščita teritorija, kultura, ekologija, šport, izobraževanje, urbanistika itd...

Sedanja pokrajinska uprava vloga veliko energij zato, da utrjuje navzven svojo reprezentančno podobo, zelo zanemarljivo pa prvenstvene institucionalne dolžnosti (zasedba višje šole Da Vinci in protestno pismo slovenskih višješolskih dijakov zaradi neznošnega stanja šolskih poslopij za vzdrževanje katerih je pristojna Pokrajina, so le eden izmed dokazov).

Tudi vprašanje odnosa do slovenske manjšine in do sožitja sploh je popolnoma odsotno v proračunskem poročilu, čeprav tudi na tem področju bi morala biti Pokrajina sposobna načrtovanja. Misli morda pokrajinska uprava, (ki je bila med drugim edina odsotna iz naše dežele na zaslišanjih senatne komisije glede Maccanicovega osnutka) nadomestiti te pomanjkljivosti s tem, da za nekaj 100.000 lir poviša podpore slovenskemu kulturnemu delovanju ali pa z ustanovitvijo Obalno kraške konzulte, ki po enem letu od ustanovitve nima še izdelanega programa niti nam ni dano vedeti kdo jo sploh sestavlja?

Seznam bi se lahko nadaljeval. Še vedno ostajajo odprta vprašanja glede uporabne namembnosti raznih poslopij in stavb, ki so last Pokrajine; upravljanje sektorjev kulture, športa in rekreacije, ki je sedaj v glavnem v celoti sploh poverjeno Pokrajinam je deficitarno in sploh manjka neka globalna politika načrtovanja, ustanovitev agencije za mlade je še vedno, po petih letih, ostala le pri namenih, na področju skrbitve je Pokrajina zadnji hip vključila v svoj proračun postavko, kajti prehod teh pristojnosti na Občine. (na osnovi dež. zak. 33/88 in tudi državnega zakona 142) je, predvsem zaradi težav s tržaško Občino, zaenkrat neuspeh; po šestih mesecih od kar je stopil v veljavo zakon 142 o krajevnih avtonomijah je naša Pokrajina v deželi edina, ki se še ni ustrezno spremila za proučevanje zahtevnega dela sestavljanja statuta, ki mora biti sprejet do junija 1991. Kot znano je bila pokrajinska koalicija do zadnjega v dvomu ali sploh lahko računa na večino glasov. Vendar so se stvari uredile: socialdemokrat, ki se že ponuja večini in je v stalnem konfliktu s pokrajinskim vod-

stvom svoje stranke je takoj izrazil pripravljenost, da podpre večino in se pri tem proglasil za "neodvisnega" (naj samo pojasnimo, da je bil omenjeni svetovalec izvoljen najprej na listi zelenih - marjetice, nato je pristopil k socialdemokratu, sedaj pa...); zeleni Capuzzo, ki se je vzdržal pred glasovanjem in s tem rešil večino, upa, da bo v zameno dobil pooblastilo za mladinsko problematiko. Predstnik SSK pa se je izrekel proti proračunu in to utemeljil z zelo ostro in kritično oceno glede zadržanja večine do njegove stranke in do njega osebno.

Komunisti smo seveda glasovali proti proračunu. Obenem smo izrazili vso podporo zadržanju, ki ga je predsednik Crozzoli zavzel glede zadnjih vznemirljivih napadov na Rižarno. Zeleli bi, da bi to odločnost in tako institucionalno avtoriteto uporabil tudi za reševanje drugih perečih odprtih vprašanj.

NIVES KOŠUTA

Uredništvo DELA
vošči svojim bralcem
vesele praznike
in srečno novo leto

PRORAČUNSKA RAZPRAVA V ZGONIKU

Zdaj je na vrsti občinski statut

V torek zvečer je zgoniški občinski svet odobril proračun za leto 1991 in triletni programski načrt. Sicer sta bila oba dokumenta predstavljena svetovalcem že oktobra meseca, ko še ni bil odobren finančni zakon ter niso bili še definitivni termini za izglasovanje proračunov s strani občin. Za proračun so glasovali svetovalci Napredne liste (KPI, PSI in neodvisni) medtem ko sta se svetovalca Slovenske skupnosti vzdržala.

Proračun predstavlja pomemben politični trenutek za krajevne uprave; žal pa postaja vedno bolj samo administrativni akt in to predvsem zaradi pomanjkanja finančne avtonomije občin. O vsem tem je spregovoril zgoniški župan Miloš Budin. Poudarjeno je bilo, da je odnos vlade do krajevnih uprav zelo negativen, da so obvezni finančni prispevki osrednjih oblasti vedno nižji, da se občine nahajajo s precejšnjimi primanjkljaji. Ob vsem tem pa se občinskim upravam kopičijo nove naloge in nove kompetence.

Kljub vsem tem negativnim okoliščinam pa proračun Občine Zgonik skupaj s triletnim programskim planom nakazuje glavne smernice upravljanja in bodočega razvoja občine. S precejšnjo težavo je odboru uspelo ohraniti nespremenje-

PRED PLEBISCITOM

Podpora našemu narodu

Besedilo skupnega dokumenta z enotnega zborovanja o plebiscitu v Gorici:

Dragi rojaki,

V teh trenutkih zgodovinske odločitve, ko se pripravljate na odločilni korak na poti državne osamosvojitve in samostojnosti Slovenije, smo vam Slovenci v Italiji, kot neodtujlivi sestavni del slovenskega naroda, tesno ob strani.

Prizadeto spremljamo in podpiramo vašo prizadevanja. Prepričani smo, da bo ta preizkušnja, skozi katero se udejanja zgodovinsko hrepenenje slovenskega človeka po lastni samostojnosti, močno vplivala na usodo vseh delov slovenskega naroda, tudi tistih, ki živijo zunaj meja Republike Slovenije. Slovenci v Italiji, ki živimo v posebnih pogojih, ko nam še vedno niso dane nekatere osnovne narodnostne pravice, smo vedno s pozornostjo spremljali dogajanje v matični domovini z željo, da bi prispevali svoj delež celovitosti podobe našega naroda.

Za to bo storjen odločilni, zgodovinski korak z nedeljskim plebiscitom. Naša globoka želja je, da bi bili s tem vzpostavljeni najboljši pogoji za nadaljnji razvoj in blagostanje slovenskega naroda, kot tudi pripadnikov italijanske in madžarske avtohtone narodnostne skupnosti in drugih državljanov Republike Slovenije, kar bo v nedvomno korist ustvarjanja harmoničnega in miroljubnega sožitja v tem delu sveta.

RAZPRAVA ZA DEŽELNI PRORAČUN

Tovariš Budin zahteval da Deželni svet FJK posluje tudi v slovenščini

V četrtkovo proračunsko razpravo v deželnem svetu je posegel tudi svetovalec Budin (KPI), ki je osredotočil svojo pozornost na vprašanja šolstva ter na vprašanje odnosa Dežele do naše narodnostne skupnosti, in to še posebej v luči načrtovanja zakona za kraško območje ter v luči komaj odobrenega zakona za obmejna območja.

Glede ukrepov za Kras je Budin dejal, da mora biti Dežela sposobna zagotoviti Krasu posebne norme, ki naj temu področju zagotovi institucionalno enakopravnost v odnosu z mestom.

Glede zakona za obmejna območja oziroma finančne postavke za kulturne dejavnosti sloven-

ske manjšine, ki jo bo morala po zakonu upravljati Dežela, je Budin dejal, da mora Dežela čimprej sprejeti svoj zakon, ki bo jasno določal kriterije za meritorno, objektivno in ne "strankarsko-politično" dodeljevanje prispevkov slovenskim kulturnim ustanovam ter načine soudeležbe slovenske manjšine pri tem odločanju. Budin je tudi podčrtal, da ti prispevki ne smejo enostavno zamenjati dosedanjih.

Na koncu je Budin zahteval, naj se uvede možnost rabe slovenščine v deželnem svetu, ker bo s tem poleg vsega Dežela tudi "počastila" razloge avtonomije in specialnosti.

PRED KONGRESOM

Do simbolov stranke moramo imeti laičen odnos Razpravljati moramo o stvarnih vprašanjih

Ob bližajočem se kongresu čutimo potrebo, da razpravljamo o številnih problemih in to bodisi o tistih, ki so v kongresnih dokumentih orisani, kot še o številnih drugih. Tu se bom nujno omejil le na nekatere misli, za katere se tudi zavedam, da morda niso niti med najbistvenejšimi.

Začnimo kar pri imenu in simbolu, ki seveda nista pglavitni problem. Je pa vendar potrebno, da se tudi to reši. Da bo razprava stvarnejša, bi bilo dobro, da bi partiji odvzeli tisti žar sakralnosti, ki ji še ostaja in v katerega je bila odeta v preteklosti, da bi tako lažje zavzeli do nje bolj laičen odnos, v katerem je partija le sredstvo, ne pa cilj. Boj za pravično, bolj človeško družbo je obstojal (pa če sežemo nazaj le do kmečkih uporov in francoske revolucije) preden se je Marx rodil in preden so nastale komunistične partije in ta isti boj se bo nadaljeval tudi ko komunističnih partij ne bo več. Preveč škode je povzročilo prepričanje, da je partija nekaj enkratnega, nezamenljivega in neponovljivega, ki edino lahko zagotovi človeštvu napredek, blagostanje, pravičnost, vse kar si lahko dobrega sploh zamišljamo in to še v dosegljivi bližnji bodočnosti. Tako naivno in zaslepljeno gledanje je velikokrat opravičevalo zlorabe v imenu brezpogojnega ohranjanja partijske moči in enotnosti, to še posebno v njeni mednarodni dimenziji. Ne moremo namreč zanikati in niti omalovaževati dejstva, da se je naša partija več desetletij bratila in se v praksi popolnoma identificirala s partijami, ki so držale vključene v nečloveških režimih na milijone ljudi. Naši voditelji so se objemali in poljubljali z despoti takega kova, kot so bili Stalin, Ulbricht, Ceausescu. V tistih časih so se v našem tisku debate vrtele okrog povsem obrobni aspektov real-socialističnih sistemov, ne da bi nikoli rekli bobu bob, tiraniji tiranija. Desetletja ni prišla iz naše partije besedica sočutja in solidarnosti do milijonov ljudi, ki so popolnoma brezpravno trpeli pod izredno težkim jarmom vzhodnih režimov. In ni šlo za "fašiste" ali "kapitaliste", ampak v večini primerov za majhne preproste ljudi, pogosto za tovariše, ki so brez pravičnih procesov trpeli in umirali po zaporih in taboriščih, nad katerimi je vihrala zastava s srpom in kladivom. Kaj je naša partija naredila zanje? Upravičeno smo se svojas zgražali, da ni papež Pij XII dovolj jasno in glasno povzdignil svojega glasu zoper nacifašistična grozodejstva, a kaj je Togliatti in z njim cela partija naredila za Stalinove žrtve? Po desetletjih molka je začela pred v nebovpijočimi zločini izražati neke meglene "pomisleke". Niti po letu '56 in niti po letu '68, nismo dovolj jasno sprevideli in bistveno spremenili svojega gledanja. Šlo je grozljivo počasi, tako da še celo danes lahko slišimo kakega tovariša, ki zagovarja (zdaj v glavnem že bivše) režime socialnega realizma. Ne vztrajajmo, tovariši, pri otročji in naivni trditvi, da "nismo vedeli"! Ta trditev je tako negativno spričevalo, da kdor se samoobtožuje take slepote, se sam odreka katerikoli možnosti, da bi mu ljudje overovili patent, da lahko vozi avto-

bus družbenega življenja. Do zadnjega so nekateri v partiji skušali rešiti sovjetski model z geslom "saj je Gorbačov simbol prenovitvene moči sovjetske partije!" Zdaj je pa postalo povsem jasno, da ne gre za prenovitelja, ampak za genialnega likvidatorja nekega popolnega falimenta in da pač nima druge izbire, kot da skuša rešiti, kar se le da in preprečiti, da bi bile posledice dolgoletnih zablod še hujše.

Resno tvegamo, da ostanemo zadnja "komunistična" partija na zemeljski obli, da si zapremo sodelovanje s stotinami milijoni ljudi, ki jih spreleti mrzel pot ob sami besedi komunizem, potem ko so pod tem imenom trpeli in bili opeharjeni.

Naša partija ima, poleg te senčne plati, tudi veliko svetlejšo plat, na katero smo vsi upravičeno ponosni, a ne moremo si misliti, da bomo lahko hodili v Jugoslavijo, na Poljsko, na Češko, na Madžarsko ali jutri celo v Rusijo, se predstavili kot komunisti in začeli vsakič razlagati: "Ampak ne taki komunisti kot vi mislite, ne taki s katerimi ste vi imeli opravka, ampak nekaj čisto drugega itd."

Kot avtobus, ki vabi potnike na potovanje, tako partija ne more imeti v svojem nazivu označeno od kod prihaja, ampak kam gre. In če je nekaj neizpodbitnega, je to, da danes v Italiji in v Evropi zagotovo ne bomo našli potnikov, ki bi stopali na avtobus, ki ima za cilj komunizem, pa naj bi bo ta v katerikoli od številnih znanih in neznanih variant. Tudi ni naša stranka namenjena ožji skupini filozofov in semiologov, ki naj bi razpravljali o izvirnem pomenu ali o semantičnih mejah pojma "komunizem". V vsakdanji govorici ogromnih mas ima ta beseda precej definiran pomen in iz dneva v dan bolj negativen prizvok. Tako ime, kakor tudi simbol srpa in kladiva, vodi v izolacijo v nacionalnem in še bolj v mednarodnem prostoru. Nima zato nikakršnega smisla, da se na to navezujemo z nostalgijnimi čustvi in da s tem resno ogrožamo bodočnost same partije.

Ko sem prebral glavna kongresna dokumenta, sem imel vtis, da sta oba zelo bogata in da se v marsičem celo dopolnjujeta. Še bolj se mi zdi zato škoda, da se tako velik del partije izživlja v polemikah o stvarih, ki so preživele, ki odražajo v glavnem le nostalgijno navezanost na neko preteklost, v katero so mnogi vložili ogromno žrtv, naporov in navdušenja, a ki navzlic temu ne more ne iti boleče v zaton. Zaskrbljujoče je, da je posebno v drugem dokumentu še precej stališč, ki so izraz prejšnje ideologije in ki jih je težko uskladiti z današnjo realnostjo. Če naj bom grob in shematičen: v nekaterih stališčih se je treba odločiti in ni mogoče slepomišiti. Ali se odločimo, kot so se npr. v ZSSR leta '17 in v Jugoslaviji leta '45, da "konja—kapitalizem zakoljemo", ker ga nočemo hraniti in zanj skrbeti, v kolikor sploh ne mislimo, da bi nam bil lahko v korist. Ali pa mislimo, da ni druge izbire, kot da mu skušamo nataktni vaveti in ga ukrotiti, da nas bo popeljal dlje, kot bi lahko prišli peš. Tisti, ki so ga pred desetletji

zaklali, so ostali peš daleč nazaj in ga s praznimi želodci hitijo sedaj v naglici oživljati oziroma uvažati. Nesmiselno je pa, kot delamo zadnja leta v naši partiji, da z eno roko brusimo nož, v drugi pa držimo vajeti in smo tako še bolj nemočni pred konjem, ki se itak kaže prav težko ukrotljiv. Nima smisla namreč, da se po eni strani opredeljujemo za tržno gospodarstvo, da se odpovedujemo družbeni lastnini proizvodnih sredstev in podobno, po drugi strani pa, da še vedno gledamo na gospodarsko rast in na pogoje, ki jo omogočajo, kot na nekaj, ki se nas v bistvu ne tiče, češ: "Imajo itak od tega korist le kapitalisti, saj mi smo otroci nekega drugega sveta, ki bo prej ali slej pometel s tem sistemom". Posebno v drugem dokumentu se večkrat čuti v ozadju ta miselnost. V tem duhu so nekateri v partiji obravnavali na primer Zalivsko krizo le na podlagi principov, kot so apriorno odklanjanje nasilja, prepuščanje, vsake iniciative le OZN, oziroma "naj Arabci to sami rešijo brez vmešavanja" itd. Nesporno je, da morajo to biti osnovne smernice razmišljanja, vendar pa če nočemo biti abstraktni in če hočemo pokazati ljudem tudi določeno mero "realpolitik", si moramo tudi postavljati določena vprašanja. Kakšne posledice ima lahko na izredno občutljiva svetovna gospodarska ravnovesja, če neka država, kot je Irak tako grobo poseže na izredno važno ekonomsko področje? Ali to lahko privede do gospodarske krize, ki pomeni tudi milijone brezposelnih delavcev? Je to stvar ki se tiče le "kapitalistov v Iraku, za katere še vedno čakamo, da jih bo pogoltnila svetovna kriza kapitalizma"? Ali pa moramo tudi mi skrbeti za posledice Zalivske krize in to še v težjem položaju, ker moramo obenem paziti, da nas spotoma ne opeharijo tudi naši družbeni partnerji v Iraku (s katerimi zgleđa, da smo spoznali, da bomo še dolgo, pa čeprav ne lahko, skupno živeli in delali)? Ali ne zveni malce abstraktno zapati rešitev tako nujne in za ves svet vitalne krize le OZN ali Arabcem, ko so pa oboji do sedaj pokazali tako nesposobnost odločanja in učinkovitega ukrepanja? Saj je res, da so bili doslej nemočni tudi po krivdi ZDA, vendar pa je tudi dejstvo, da ni mogoče reševati perečih konkretnih situacij le s pobožnimi željami in deklaracijo principov.

S podobno logiko podčrtujemo večkrat vse negativne vidike restrukturacije kapitala v osemdesetih letih in prav je, da se s tem ukvarjamo. Vendar bi zgledalo kakor, da se potreba po tej restrukturaciji nas ne tiče, kakor da bi bilo vseeno če je ali je ni, saj je stvar lastnikov tovarn! Ne gre za to, da bomo mi skrbeli za dobrobit Agnellija, ampak za to, da si ustvarimo dovolj globalen pregled nad situacijo. Tak pogled pa mora vključevati vse silnice, ki soustvarjajo v določenem trenutku neko sliko, torej tudi tiste, ki do restrukturacije privedejo ali jo celo zahtevajo. Ne trdim, da se moramo mi istovetiti z logiko kapitala, a če ga smatramo (za sedaj in za dolgo časa naprej) za neobhoden družbeni dejavnik, moramo vendar tudi preučevati in upoštevati njegovo fiziologijo,

to je: v kakšnih pogojih uspeva in v kakšnih pa zaide v krizo. To predpostavlja, da smo si na jasnem, če želimo, da uspeva in da se tako z njim okoristimo, ali pa, da čimprej propade. Ta izbira globoko pogojuje objekte in način našega preučevanja, tako kot odločitve, ki jih potem sprejemamo. Osebnost me diskusija o izbiri med maksimalizmom in reformizmom ne zanima, ker mislim, da predstavlja le izgubo časa glede na neodložljivo nujnost in že veliko zamudo, s katero se moramo lotiti naslednjega problema, ki je: reformizem. Da, a s kakšnimi instrumenti in s kakšnimi cilji?

Osebnost si želim, da bi se čimprej znebili neplodnih debat in da bi se nedvoumno ogradili od tistih aspektov preteklosti, ki jih ni mogoče več zagovarjati in niti omiliti. S tem bo prosta pot za soočanje s tistimi problemi italijanske in mednarodne stvarnosti, ki so vedno bolj pereči in za ka-

tere ni nihče v italijanski družbi danes bolj kvalificiran, da se jih loti, kot naša partija in to bodisi zaradi svojih preteklih izkušenj, zaslug in ne nazadnje zaradi njene poštenosti. Moralni nivo partije ni seveda abstrakten, vgrajen v kako genetično podlago in torej dan enkrat za vselej, ampak predvsem sad dolgoletnih bojev v opoziciji, odrezani od oblasti. Ko vidimo koliko strank, tudi komunističnih, je bilo do oblasti skorumpiranih, se šele zavemo kako budno moramo paziti na etični potencial, ki ga partija predstavlja in ki je neprecenljive vrednosti za celo skupnost. Boji za demokratične pravice, s katerimi se je partija vgradila v tkivo italijanske družbe, so sončna plat medalje, iz katere moremo črpati vsi in so tudi skupni imenovalec, na katerem se lahko razhajanja spremenijo iz potencialnosti za razkol v plodno dialektično ustvarjanje načrtov za bodočnost.

PAVEL FONDA

POSEG NA KONGRESU SEKCIJE MALALAN

Na težko pot demokracije

Za nami je leto dni velikih sprememb, velikih težav, ki izhajajo iz mednarodnega in notranjega položaja. Sramotno so izginile vodilne skupine, v katere smo zaupali, za katere smo menili, da stojijo na strani delavcev vsega sveta. Pokazali so nam svoj pravi obraz, ki s socializmom ali komunizmom, na katere so se sklicevali, nima ničesar skupnega. Naša partija je že dolga leta opozarjala na njihove napake, vendar jih ni obsojala. Ni jim znala svetovati drugih poti. Mi poznamo drugo realnost današnje politične in gospodarske ureditve. Bi jim mogli svetovati kapitalizem, ko vidimo, da v njem tretjina človeštva umira od podhranjenosti? Bi jim lahko svetovali večstrankarstvo, ko v Italiji poznamo njegove najslabše plati: klientelizem, sodelovanje med politiki in gospodarskimi močotki in celo mafijo, preusmerjene tajne službe in Gladio, politiko besedičenja, ki vse zakrije, ki oddaljuje ljudi od vsake politične zavzetosti, ki povzroča nezaupanje v državo in v samo demokracijo? Upali smo, da je njihova pot boljša, pa ni bila. Mislim, da lahko priznamo, da nimamo natančnega modela družbe, kakršno naj bi zgradili. Ko smo ga imeli je bilo lažje, toda videli smo, kam je privedel.

To ima po mojem v mislih Occhetto, ko postavlja grenko ugotovitev, da je komunizem zgrešil cilj, ki si ga je postavil. Komunizem kot gibanje, ne kot ideal. Ideal ne more zgrešiti cilja.

Iz teh izkušenj pa smo izluščili nekaj trdnih ugotovitev. Iz njih lahko izhajamo, da zgradimo novo silo, ki bo sposobna najti tretjo pot družbenega razvoja. Prva je nedvomna, da je demokracija nenadomestljiva. Tu pa si moramo pojasniti, kaj je demokracija. Kako zagotavlja vsem sposobnost, da soodločajo pri izbirah, saj to je vsebina pojma demokracije. Kako se lahko označuje za demokratično družbo, kot je ameriška, kjer glasuje komaj dobrih 30% ljudi? Zakaj se ostali odrekajo tej

osnovni pravici? Ker jim je prav vse kar se dogaja? Ali zaradi nezobraznosti, prevelikih vsakdanjih problemov skrajnega individualizma in slednjic nezaupanja? To je vse bolj prisotno tudi pri nas. Le da tu odgovarjamo tudi z raznimi Listami in Ligami, z obrambo privilegijev enega dela prebivalstva pred tistim, kar se upravičeno označuje kot rop s strani države. Upravičeno, kam so namreč šli stotine in tisoči milijard za jug? Večinoma v roke mafije. Kdo plačuje za državo? Proizvodnja, odvisni delavci, nihče drug.

Demokracija torej kot izhodišče, ne pa kot že dosežen cilj. Demokracija ne more biti nikoli dosežena in zajamčena, ker pomeni tekmovanje med idejami, predlogi, stalno nadzorovanje vseh, ki skušajo po krajši poti priti do tistega, kar mislijo, da je njihova pravica, kot so državni udari, strategija napečnosti, in priznajmo tudi revolucije, ki smo jih doslej podpirali.

Ko nova stranka izbira naziv demokracija se torej ne prilagaja novi modi. Izbira težko pot, toda edino, ki lahko zagotovi zmago interesov delavcev. Če pogledamo odstavljene režime na Vzhodu, vidimo, da ni le kapitalizem sposoben ustvariti vladajoče razrede. Ustvarja jih tudi plansko gospodarstvo s svojimi birokrati. Demokracija lahko omogoči zmago delavcev, ker so večina. Vendar le pod pogojem, da se združijo. Dokler bodo delavci razdeljeni na stranke po ideoloških, verskih, narodnih ali kakršnihkoli prepričanjih, bodo vedno v manjšini. Demokracija stranka levice mora imeti to značilnost, da je na strani delavcev ne glede na to, če je njihov ideal komunizem, socializem, ali družba krščanske solidarnosti. Zato komunistični ideal lahko ostane v takšni stranki in tudi mora v njej ostati, skupno z drugimi ideali. Stranka mora nastopati v vsakdanjih problemih, ne pa sama graditi idealne družbe.

TATJANA ČUK

RAZPRAVA O BODOČNOSTI KPI

Pošten in jasen federativni dogovor bo pravo jamstvo za sožitje različnih tokov demokratične levice

Večina sekcijских kongresov je za nami, dejansko se je z njimi končalo kongresno soočanje, odločitev je padla in ta odločitev se glasi: "Demokratična stranka levice", kakor jo predlaga Occhetto...

Za kratkoročno medijsko propagando bo že res tako, toda ob resnejši politični analizi se ti zaključki razblinijo. Upoštevatni moramo, da se je - kljub naporom obeh "front" - udeležila kongresov slaba četrtina stranke, ki šteje sedaj en milijon in 300 tisoč članov in članic. Recimo, da se je torej izreklo o ustanovitvi nove PDS kakih 270 tisoč članov, medtem ko se je kakih 130 tisoč izreklo za ponovno ustanovitev KPI.

Seveda nimamo najmanjšega pojma, kaj misli tisti milijon članic in članov, ki se tako pomembnega kongresa (kljub enoletnemu medijskemu bombardiranju) niso udeležili. Zgorelo bi bilo trditi, da vsi nasprotujejo Occhettovi liniji, toda prav tako zmotno je misliti, da je njihov pasivni molk potrditeljeve te linije in tiha obveza sodelovanja in članstva v novi stranki.

Z gotovostjo lahko rečemo, da bo Occhetto po Riminiju računal s 300 tisoč člani nove stranke PDS, o ostalih pa lahko le ugibamo, čeprav ni preveč tvegano predpostavljati, da bo marsikdo ostal ob strani in čakal na razplet vzolja, ki se je v političnem spopadu tega leta še zamotal.

Mislim, da moramo pogledati resnice v oči, ne pa se varati z utvaro, da je pač metamorfoza KPI v PDS nekaj samoumevnega in avtomatičnega, kakor takrat, ko gostilničar zamenja tablo na vratih svojega obrata.

Kongresno soočanje je bilo za marsikoga mučno, tesnobno, celo tragično. Nikjer nisem zasledil prazničnosti "čudovite pustolovščine". V najboljšem primeru je med tovarišicami in tovariši prevladal občutek olajšanja ob misli, da se bo v kratkem "vse končalo", kot tedaj, ko ob umirajočemu v zadnjih krčih vsi upajo, da bo konec prišel čimprej. Ni manjkalo dvomov, pomislekov, zmedenosti.

V teh trenutkih sem se tudi ničlikokrat vprašal, kakšna politična kultura prevladuje v kongresni razpravi. Kultura razčiščenja "dvojnosti", ko je marsikateri tovariš priznal, da se je zrušila "njegova" predstava komunizma, ki ni bila plod iskateljske izvirnosti KPI, pač pa stalinistično poenostavljena shema sovjetskega modela tridesetih let, medtem ko je izvirnost italijanskega demokratičnega komunizma bila bolj "razvedrilo za izobražence". In tako je propad nekoga modela pustil v njih strašno praznino, ki so jo napolnili z nasprotjem prikritega antikomunizma, zabeljenega z vno-mo spreobrnjenca.

Znatno bolj obvezujoča je linija ponovne ustanovitve in utemeljitve demokratične komunistične misli, ki se kakor rdeča nit vije skozi zgodovino napredne misli, od mladega Marksa do Roze Luksemburg, zadnjega Lenina, Buharina, Gramscija, Garaudyja, Dubčka, sedanjih vzhodnih prenoviteljev. Seveda, to ni rdeča nit, ki je enkrat za vselej določena, pač pa zre v bodočnost s kritičnostjo marksistične kulture, ki ni sprjela kapitalizma kot zadnje družbeno ekonomske tvorbe človeške zgodovine in išče pota njene premostitve upoštevač sedanje svetovne razsežnosti problemov in odgovorov nanje.

Problemi demokracije, osvobajanja človeka in njegovega dela, zaščite okolja in naravnih bogastev, uravnovešenja mednarodnega gospodarskega sistema in predvsem kričnega protislovja med lačnim

Jugom in sitim Severom planeta: vse to utemeljuje nujnost obstoja in razvoja samostojne kritične komunistične misli, osvobodjene spon "realsocializma" in njegovih propadlih modelov. Nasprotno, prav spoznanja ob propadu te izkušnje, stroga analiza vseh aspektov tega zloma, nakazujejo nujnost ustvarjalnega pristopa, ki mu kultura "kesanja" ne more biti kos.

V ospredju kongresa ostaja osnovna dilema: ali oblikovanje nove stranke PDS, ki po zagotovilih njenih voditeljev in sponsorjev ne bo več komunistična in v kateri ni več prostora za samostojno politično organizacijo demokratičnih komunistov, ali spoznanje, da je potreben drznejši odgovor, ki naj vsem miselnim in političnim tokovom italijanske levice zagotovi prostor na soncu, kljub iskanju skupnega imenovalca na programskem terenu.

To pomeni izhajati iz spoznanja, da je demokracija edina oblika in temelj socialističnega spreminjanja družbe in da je pluralizem pogoj demokracije, tudi na levici. Pluralizem pomeni razčlenjenost in enakopravnost političnih kultur levice: komunistične, radikalno demokratične, socialistične, liberalne, krščansko socialne, ekološke itd. Omejenost Occhettovega predloga je prav v ponujanju spremembe imena stranke, ki bi po prenovi postala velika (ali majhna) mnenjska sila močne liderske skupine, a bi je ne označevala živahnost notranje dialektike samostojnih političnih kultur. O tem priča protislovno vsiljevanje "večinskega načela", ki je v bistvu le polakirana inačica starega demokratičnega centralizma, nekakšen pocukran stalinizem, ki vključuje tudi demonizacijo nestrinjanja in opozicije, kakršno včasih čutimo tudi v kongresni razpravi.

Tovariš Chiarante je pred nekaj dnevi vrgel v "Unità" dramatičen

poziv: "Povejte nam, ali je v PDS še prostor za komunistično komponento." Odgovora ni prejel. Vprašanje je še kako aktualno in si ga postavljajo mnogi tovariši. Odgovor nanj moramo najti še pred 20. kongresom KPI, ki bo — po predlogu tov. Fassina — trajal le par ur, kolikor je potrebnih za razpust stranke in takojšen sklic 1. ustanovnega kongresa PDS s kooptiranjem "zunanjih članov. Najbolje bi bilo, če bi odgovor našli še pred 21. januarjem, ko bomo proslavljali 70. letnico ustanovitve KPI v Livornu.

Komunistična levica ponuja svoj predlog: ne osporavamo večini pravice, da ustanovi novo politično stranko, vendar nam nihče ne more kratiti pravice, da vztrajamo pri želji o ponovnem oblikovanju samostojne komunistične politične organizacije, ki bi sodelovala v novi politični formaciji na osnovi federativnega dogovora o skupnem nastopanju, predvsem na institucionalni ravni in pri uresničevanju nekaterih ključnih programskih smernic, medtem ko bi ohranile posamezne komponente tako prenovljene italijanske levice samostojno vlogo v civilni družbi in torej tudi združevalno moč.

Federativna utrditev glede na politične kulture (in ne po spolih, deželni pripadnosti ali podobno), utegne biti tudi model za proces prenavljanja celotne italijanske levice, za širše združevanje alternativnih sil, torej kot ponudba socialistom, ekologistom in drugim, ki se niso hoteli pridružiti prvi neuspešni "konstituenti". Federativni dogovor je, konec koncev, odgovor na nevarnost razkola, ki je ne bomo odstranili s prisegami in razglasi, pač pa z upoštevanjem razlogov tistih, ki so se že umaknili in poudarjajo, da ne bodo šli v vsiljeno smer za vsako ceno, samo zato, ker je tako sklenila neka večina.

STOJAN SPETIČ

OB SVEŽI GOMILI

Zadnji pozdrav nepozabni tovarišici Slavi Čebulec - Katri

Z veliko žalostjo se poslavljamo danes od naše preljubljene tov. Katre, ki je s svojim življenjem napisala tako lepe strani naše zgodovine.

Zapušča naše vrste pogumna borka za socialne in narodne pravice, za mir, za demokracijo. Res si ne moremo zamisliti, da ne bomo nikoli več slišali njene bodrilne besede, da ne bomo več priče njenega navdušenja v naših skupnih bojih, navdušenja, v katerega je znala tako spretno vplesti vsakega somišljenika.

Slava Čebulec Katra se je rodila leta 1917 v Ilirski Bistrici sredi zavedne in napredne družine. Po poklicu je bila šivilja.

V ilegalnem gibanju se je začela opredeljevati še kot zelo mlado dekle. Hudo jo je prizadela usoda bazoviških junakov, ko so jih fašisti ustrelili po znanem procesu in ta dogodek je močno pogojeval vso njeno dejavnost in vse njeno življenje. Ta dogodek ji je še bolj utrdil antifašistično prepričanje in ji je dal še večjo voljo do boja za strmoglavljenje fašističnega režima. Postala je zelo aktivna. Širila je ilegalni tisk, delovala v organizaciji Rdeče pomoči, zahajala je na ilegalne sestanke, in sodelovala z raznimi antifašisti, ki so bili obsojeni za časa Tomazičevega procesa.

Na Opčine je prišla 1936 leta, potem ko se je poročila z našim

dragim tovarišem Milanom Čebulcem.

Postala je aktivistka OF in delovala v okviru najprej ilirske bistrške, potem pa openske organizacije. Na Opčinah je bila pravzaprav duša ilegalne dejavnosti in znala je zbirati okrog sebe številne druge aktiviste. Sposobna, dinamična, agilna, je postala tudi članica odbora za sežanski okraj in kasneje okrožnega odbora OF za Trst. Dolgo je vršila tudi obveščevalno službo za 7. in 9. korpus NOVJ.

Ko so iz nemške vojašnice pri Banih zbežali sovjetski vojni ujetniki, (ki so jih nacisti nasilno mobilizirali) in se vključili v Kosovelovo brigado, jih je s partizna povezala prav naša pogumna tovarišica Katra. Za pomoč, ki jo je nudila sovjetskim partizanom je po vojni dobila visoko sovjetsko odlikovanje. Mnogi izmed sovjetskih borcev so potem padli na kraškem bojišču. Katra ni nikoli nanje pozabila in prispevala je, da se je nanje letno obujal spomin ob grobu, na pokopališču pri Sv. Ani. Med temi sovjetskimi borci sta bila tudi znani komandant Mihajlo, ki se je odlikoval pri nas v vojaških akcijah, in Ivan Ruski, s katerim je Katra ostala tudi po vojni močno povezana z vso njeno družino. Katra je bila zelo aktivna tako v najhujših, težkih ne-

PISMO TOVARIŠEM

Razlogi, da ostanemo komunisti

Dragi tovariš, draga tovarišica, vsi se zavedamo, da smo po tolikih letih političnega prizadevanja, bojev in žrtvovanja, prispeli do pomembnega trenutka za življenje naše partije. Na prihodnjem kongresu bomo odločali o samem življenju KPI.

Borimo se za to, da bi globoko prenovljena KPI, kakor vedno še naprej živela in delovala v Italiji na strani delavcev, izkoriščanih, vseh, ki so potisnjeni na rob, za socialno pravičnost, za napredek, za demokracijo, za mir, za svobodo. Pozivamo te, da sodeluješ pri tej bitki in da podpreš to prizadevanje ter da pozorno slediš dogodkom zadnjega leta.

Preokret novembra 1989 je razdelil partijo, povzročil razkroj in nezaupanje v naših vrstah, opuščanje in oddaljitev tudi naših volilcev. Nobeden izmed ciljev, ki so jih pobudniki preusmeritve napovedovali in ki so vzbujali pričakovanja med tovariši, se ni uresničil. Obratno, odprla se je pot za napad na nas in na odpornišvo. Na levici je razkroj še večji, "konstituenta" z drugimi silami se je izjalovila. Vse stoji danes le v tem, da je ošibela naša prizadevnost v zvezi s političnimi dogodki in da se kričeče spremeni ime in simbol naše partije. Pri tem se pa ni vodilo računa z velikimi spremembami, ki so nastopile v zadnjih letih.

Trdilo se je, da je preokret nujen za to, da bi se premostilo blokiranje italijanskega političnega sistema. Toda prav zadnja afera "Gladio" nam dokazuje da če se ne mislimo podrediti drugim, če mislimo, da je potrebno rešiti Italijo podtalnih oblastvenih središč, mafije, korupcije, klientelizma in vsiliti razvoj demokracije, se ne smemo posluževati transformističnih potez, temveč moramo spodbuditi socialne in politične boje, odločno opozicijo, ki naj privede do spremembe raz-

merja sil in ki naj odpre pot resnični alternativni.

Na Vzhodu so se zvrstile velike spremembe, prav tako na zapadu. Tem spremembam moramo pozorno slediti. V naših vrstah je potrebna globoka notranja prenovitev, tudi da bi ustavili postopno opuščanje, ki ga beležimo v zadnjih letih.

Toda razlogi, da ostanemo komunisti, so še vedno veljavni. Izkrivljanja, nepravilnosti, beda, izsiljevanja, ki so na svetu in na katerih se neuravnovešeno naslanja blagostanje na Zapadu, razmere, v katerih živi naša država, boji milijonov delavcev, upokojencev, vprašanja mladih rodov, žensk, manj premožnih in šibkih slojev, nam dokazujejo, da nikakor ne more biti kapitalizem dokončna rešitev vseh človeških težav. Biti komunistije zavestna izbira za danes in v okviru boja za dokončne visoke cilje.

Smo za enotnost partije in v Trstu smo to očitno dokazali s tem, da smo izvolili enotno vodstvo federacije in da nismo prepričali, temveč spodbudili pristo soočanje med vsemi. To ne pomeni, da puščamo pristo pot tistim, ki si prizadeva, da bi izbrisal KPI s političnega scenarija v Italiji. Prepričani smo, da mnogi tovariši se bodo uprli tem načrtom.

Zato se obračamo nate s pozivom, da se udeležiš kongresa, da z nami prispevaš k prenovitvi partije, ohranitvi življenja in avtonomije komunistične stranke v Italiji, ter k obrambi imena in simbola KPI, ki sta toliko pomembna in še pomenita za vse delovne ljudi v naši državi in v svetu. V pričakovanju tvoje udeležbe, te bratsko pozdravljamo.

Za Koordinacijo resolucije
"Za zopetno ustanovitev komunistične stranke"
Antonino Cuffaro

lijani in zelo ji je bilo pri srcu mirno sožitje.

Tudi za razvoj društva je v svojem življenju mnogo prispevala, in za vse ostale krajevne organizacije.

Komunisti smo zelo ponosni, da smo jo imeli v svojih vrstah. V komunistično družino se je Katra vključila že leta 1943 in je ostala vedno zelo aktivna in navdušena članica partije, posebno v okviru openske organizacije, kamor je dala svoj velik doprinos, za kar smo ji srčno hvaležni.

Ne smemo pozabiti še kako je bila naša tovarišica Katra človeška, kako je priskočila na pomoč in pomagala vsakemu, ki se je znašel v težavah, kako je bila dostopna do mladih, kako je znala govoriti mladim ljudem; kako je znala vlti voljo do dela in pogum v vsakega človeka, ki ji je stal ob strani. Tudi gre povedati, da je bila dobra mati in skrbna žena, ki je znala povezati osebna čustva s predanostjo demokratičnemu gibanju. Pri njej skrb za družino je imela isto veljavo kot skrb za demokratični pokret, in v tem pri njej ni bilo protislovja.

"Naj ji bo lahka domača zemlja".

Dragemu možu Milanu, dragemu sinu Milku in snahi Lili ter ostalim sorodnikom najgloblje sožalje.

JELKA GERBEC

PREDKONGRESNA RAZPRAVA

Proti razcepitvi in strujam v KPI za stranko aktivistov in ljudi

Pred devetimi leti je Berlinguer na Rinasciti objavil razmišljanje o prenovitvi politike in prenovi KPI, ki nam lahko pomaga, mislim, ko govorimo o obliki naše stranke danes in v bodoče.

Pojem omejenosti politike ni nov. Kot piše v članku, je treba razumeti, da mora ta opravljati svojo vlogo ne da bi se vpletala v druge razsežnosti človekovega življenja in brez pretenzije, da zaobjame vse.

Iz članka se razume poziv k drugačnosti (kar se danes zavrača), različnosti od onih, ki se s politiko ne ukvarjajo, da bi ščitili interese ljudi, množič, temveč za obdržanje oblasti, za osebne ali skupinske interese in so za to uporabili javne organe, sredstva in instrumente vse do današnje degeneracije, ki izpodjeda osnove naše republike.

Proti samozavestnemu zapiranju vaze v neki politični samomor, za globoko obnovo, ki bi zajela institucije in stranke, tudi našo, s sprjemanjem zavesti o globokih mednarodnih in notranjih spre-

membah, ki bi v osnovi spremenilo naš način dela.

Z osnovno značilnostjo, da se trudimo z ljudmi, da ne sledimo dogodkom, se jim prilagajamo, ne zadržujemo velikih dogodkov in problemov naše dobe, temveč jih politično interpretiramo in prenesemo njihovo težo v politične izbire.

Tako postane politika aktivizem, ki ga vodi močno idealno in moralno prepričanje.

Mislim, da se je položaj zapletel, ker smo predolgo odlašali z reševanjem teh vprašanj, kar je otežilo delo naših sekcij in organizacije nasploh. Nismo bili dovolj pozorni, ko se je svet naglo spreminjal. Komaj 18. kongres je opozoril na to in začel je iskati nove poti. Na nekem seminarju v centru Frattocchie so bile postavljene osnove političnih in organizacijskih prijemov, ki jih je Fassino iznesel oktobra na programski konferenci.

Osebnostno mislim, da velika množična stranka, kakršna želimo biti, lahko napreduje le s pomočjo desetisočev aktivistov. Giuseppe Vacca je pravilno podčrtal, da je največji problem organizacije nove stranke (ali prenovljene, dodajam jaz) motiviranje trajne politične angažiranosti svojih članov.

To je bistvo vprašanja, ki torej ni le organizacijsko vprašanje. Preosnovati politično skupnost žensk in moških, ustvariti priliko za skupino žensk in moških, ustvariti priliko za skupno razmišljanje po opredelitvi, koga nameravamo zastopati in s kakšnimi cilji (osebno mislim, da je to socializem, zato ne moremo zastopati vseh). Ni lahko ponovno pridobiti, kar smo izgubili.

Zato je torej nujno, da se ne zaletimo, da bi si rešili dušo: mislim na predloge, kot so dualno vodstvo (moški in ženska) ali organizacije samih žensk (spominjam se ženskih celic v povojni dobi). Po tej poti nekateri v naši deželi že mislijo celo na dve stranki po narodnostni pripadnosti. Enako nezaupanje čutim do zamisli o različnih oblikah pripadnosti, ki bi stranko storile za neupravljivo.

Eno je eksperimentacija, in tu soglašam s Fassinom, drugo zahteve po psevdo-modernosti stranke tretjega tisočletja. Enako kot nasprotujem razcepitvi, nasprotujem tudi drugi nevarnosti, to je cnetralistični, birokratsko organiziranim strujam. To bi dokončno ugonobilo stranko.

Bojim se, da se skuša popolnoma spremeniti stranko v podjetje. Govori se namreč o "upravljanju človeške sestavine" za "tendenci-

alno iskanje globalnih pogledov" (kaj se pravzaprav s tem misli)? Nato se trdi, da bi upoštevanje misli članov usmerjalo partijo, bojim pa se, da po tej poti bi stranka "plesala" brez lastne identitete.

Ne bi rad, nadalje, da bi se znanje spremenilo v neko kategorijo aristokracije, ki deli znanje in zavest. Raje bi videl, da bi se vsi trudili skupno v razmišljanju in boju, da bi se učili od izkušenj, od uspehov kot od razočaranj in vedno v akciji. Želel sem govoriti o osebni zavzetosti članov, ne ker bi se mi tožilo po aktivizmu junaških časov, tudi nedavnih, temveč ker je to trenutek, ko pridejo do izraza vrednote, kot so solidarnost, svoboda, enakost, humanizem. Vrednote za katere hočemo, da jih množice ohranijo v XXI stoletju.

Še dve zaključni opombi. V poročilu je govor o federacijah dežel s posebnim statutom in so omenjene štiri. Ne vem za vzroke, menim pa, da je huda napaka, ko se ne omenja Furlanije Julijske krajine.

Druga točka zadeva novo člansko izkaznico. Na tej piše: "KPI 1946—1991. Od odpornišva v bodočnost" z obrazložitvijo, da se sklicuje na 45. obletnico referendumu, s katerim se je rodila italijanska republika.

Mislim, da je bilo neokusno, da so nas oropali 70. obletnice KPI (1921—1991), tudi če je v načrtu njen konec.

Vsekakor upam, da se bodo tovariši in tovarišice ponovno včlanili in da si ne bodo sami krčili članarine.

CLAUDIO TONEL

Za resolucijo
o zopetni ustanovitvi
komunistične partije

darovi in prispevki

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

Ivan Kante - Gabrovec 3.000 lir,
Vladimir Krmeč - Dolina 73
15.000 lir.

Ob obletnici smrti žene se je z žalostjo spominjajo mož Just, hči Egle in sin Argeo z družinama iz Krmenke in darujejo za sklad Dela 25.000 lir.

V spomin na pokojnega Mira Legiša iz Nabrežine daruje žena Olivia 50.000 lir za sklad Dela.

V spomin na pokojno katro Čebulec daruje Albin Škerk 50.000 lir za sklad Dela.

Beri
in širi
DELO

VESEL BOŽIČ SREČNO NOVO LETO 1991

KMEČKA BANKA - GORICA

KMEČKO-DELAVSKA
POSJILNICA V SOVODNJAH

KMEČKO-OBRTNA HRANILNICA
V DOBERDOBU

POSJILNICA OPČINE

HRANILNICA IN POSJILNICA
NABREŽINA

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
d.d. - TRST